

Nar. Jeg tror derfor, dette Forslag i Principet er rigtigt, kun maa vi betydelig hviere op med Skatten paa selve Alkoholen.

Naberg: Da Tiden er saa langt fremstreden, skal jeg fatte mig kort. Efter den Forhandling, der fandt Sted i forrige Maade, skulde man tro, at det overveiende Flertal af dette Thing holdt paa, at man ikke skulde indskrænke Drikkeriet, ikke søge ved forøgede Skatter eller paa anden Maade at begrænse denne Uffit. Det har derfor glædet mig, at det synes, som om Stemningen er slaet om i Dag, og at Flere have udtalt sig til Fordel for Loven, for en forøget Afgift paa Spiritus, thi jeg anser det store Spiritusforbrug i vort Land som en Ulykke for Befolkningen. Jeg tror ikke, der kan paavises noget som helst Godt, men derimod tror jeg, at der kan paavises mange sorgelige Virkninger af det stærke Spiritusforbrug, som her finder Sted. Vil man henvende sig til Lægerne, som ere de mest Sagkyndige i denne Henseende, vil man faae den enstemmige Erklæring, at Spiritus ødelægger mange Menneskers Helbred, at Spiritus bidrager til at fylde Sindshygeanstalterne, til at forøge Selvmordernes Antal i en betydelig Grad, til at forøge Forbrydernes Antal og til at forøge Fattigdommen. Jeg tror ikke, der med Rette kan ansøres Noget som helst til Forsvar for det stærke Spiritusforbrug, vi have, og jeg skjønner ikke rettere, end at det sikreste Middel til at indskrænke Forbruget, er at gjøre denne Vare saa dyr, at Folk derved nødes til at lade være med at nyde den i saa store Mængder. Jeg kan ikke forstaa, at der kan være noget andet og sikkrere Middel i denne Henseende. Det er ganske rigtigt, at Totalafholdssforeninger have udfoldet en ret gavnlig Virksomhed, men jeg tror, at dersom man vil, at Sagen ad den Vej skal tilbørlig fremmes, maa man støtte dem, dels ved en høi Sat paa Brændevin og dels ved at indskrænke Antallet af Udsalgssteder for Brændevin. Jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgtreds (H. Jensen) udtalte, at han som Arbeidernes Talsmand absolut vilde stemme mod denne Lov; thi der er vel næppe nogen Samsundsklasse, hvor Spiritusen anretter større Ulykker end hos Arbeiderne. Det er en bekendt Sag, at Spiritus ikke indeholder det allermindste Næringsstof; Spiritus er et Piringsmiddel; det kan være behageligt for dem, der sidde ved et godt dækket Bord, at faae en Snaps for bedre at faae Maden til at glide ned, men det er ikke nødvendigt for Arbeideren at have et Piringsmiddel, thi han skal sandelig nok

faae Appetit. Jeg har selv haft Leilighed til at gjøre Erfaring i den Henseende. Jeg deltog i vor treaarige Krig og var med i alle tre Aar uden at drikke Brændevin. Jeg har været med paa Marcher og i Felter uden at staa tilbage for Nogen, uagtet man tidt er gaaet til Kræfternes hjerste Grændse. Det viste sig der, at de, der drak Brændevin, vare de Første til at fatte bagud, i det Mindste de, der drak for meget deraf. De Waadeholdne kunne naturligvis holde ud længere. At drikke Brændevin, naar man er træt og udaset og ikke faar Noget at spise, anser jeg for det Jordærvelligste, man kan gjøre; der er Intet, der snarere faar Folk til at gaa paa Knæene, end det. Spiritus er kun et stimulerende Middel, som ikke indeholder noget som helst Næringsstof; det fremkalder en Opbrusning i Diebliffet, men medfører derefter en Slappelse, og derfor maa jeg for mit Vedkommende meget tilraade, at man gaar ind paa dette Lovforslag. Det er en Selvfølge, at Forslaget ikke bliver behandlet til Ende i denne Samling, men lad os haabe paa bedre Tider næste Aar. Hvad Fordelingen af det ved Brændevins- og Afskatten indkomne Udbytte angaar, da forekommer det mig naturligt, at en væsentlig Del deraf maa komme til Nedættelse i Soldatgisterne for de nødvendige Forbrugs-gjenstande; men paa den anden Side maa der ogsaa henlægges en betydelig Del til Alderdomsførgelse og Sygekasser og lignende. Det er vistnok betjent for de Fleste og ogsaa for en stor Del af de ærede Medlemmer, der ere her til Stede, at Kommunerne ere allerede saa bebyrdede med Skatter, at de ikke ret vel ville være i Stand til at kunne bære flere. Jeg kjender i det Mindste ikke saa Kommuner, hvor man i Hartkornsskatter giver fra 20 til over 40 Kr. pr. Td. Hartkorn, uagtet Halvdelen af Skatten er lagt paa Formue og Leilighed, og der har man mange Steder Skatter paa 10 pCt. af Indtægten deraf. Det forekommer mig, at Enhver maa kunne forstaa, at det er saa høie Afgifter, at Kommunerne ikke ere i Stand til at bære Mere, og skal der komme en fornuftig Alderdomsførgelse til Beie for de Ulemmede, hvad jeg vilde anse for et overordentlig stort Gode og som en af de mest humane Foranstaltninger, vi kunne gennemføre, maa der nødvendigvis tilflyde Kommunerne Midler dertil. Jeg tror ikke, at man ret vel paa nogen anden Maade kan ordne en Alderdomsførgelse end gennem Kommunerne, thi de haabe det nødvendige Personaltjendskab; de kunne kontrollere, baade hvem der er trængende, og hvilken Hjælp de skulle have; men man maa se at faae dem